

сталкиваються в діяльності кафедри університета

В статті розглянуті результати опитування щодо труднощів і проблем, з якими стикаються викладачі в діяльності кафедри університета. Розроблена анкета використовувалася для виявлення труднощів у всіх видах роботи кафедри (навчальна, методична, науково-дослідницька, виховна робота серед студентів, підготовка науково-педагогічних кадрів і підвищення кваліфікації спеціалістів). За результатами опитування були виявлені труднощі, з якими частіше за все стикалися респонденти.

Ключові слова: університет, кафедра, складові діяльності університетської кафедри, опитування, засоби інформаційно-комунікаційних технологій.

Smagina O. Analysis of Results of Questioning of Teachers and Managers of Departments in Relation to Difficulties which they Clash in Activity of Department of University

The results of questioning in relation to difficulties and problems which teachers run in activity of department of university are considered in the article. The developed questionnaire was used for the exposure of difficulties in all types of work of department (educational, methodical, research, educate work among students, preparation scientifically of pedagogical shots and in-plant training specialists). The difficulties which respondents deal with more frequent than another were found out on the results of questioning.

Key words: university, department, constituents of activity of university department, questioning, facilities of information-communication technologies.

Стаття надійшла до редакції 04.04.2013.

Прийнято до друку 26.06.2013.

Рецензент – д. п. н., проф. Адаменко О. В.

УДК 378.096 : 004-047.44

О. О. Смагіна

**ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ В ДІЯЛЬНОСТІ КАФЕДРИ УНІВЕРСИТЕТУ (аналіз
результатів опитування викладачів та завідувачів кафедри)**

Кафедра – ключовий компонент університету як педагогічної системи без якого неможливо активізувати реформаційні процеси в галузі

вищої освіти, спрямовані на досягнення рівня світових стандартів. Науковці та освітяни-практики (Ю.С. Брановський, Г.О. Бордовський, Я.Л. Горшеніна, М.І. Жалдак, Ю.О. Жук, Д.В. Іус, В.І. Клочко, В.С. Лазарев, Є.М. Локтев, Б.П. Мартирисян, А.В. Мельников, Н.В. Морзе, С.Д. Резнік, Д.П. Тевс, Є.М. Хриков, О.В. Юркова та інші) досліджували проблему функціонування університетської кафедри, проте аспект застосування інформаційно-комунікаційних технологій в діяльності кафедри не був предметом окремого дослідження. З огляду на це пошук шляхів удосконалення діяльності університетської кафедри є актуальним.

Мета статті – представити результати опитування щодо практики застосування інформаційно-комунікаційних технологій в діяльності кафедри університету.

Опитування – це метод збору соціальної інформації про досліджуваний об'єкт під час безпосереднього (інтерв'ю) або опосередкованого (анкетування) спілкування соціолога з респондентом [3].

Обсяг вибіркової сукупності складав 35 осіб (ректори, декани, завідувачі кафедрами та викладачі) з різних ВНЗ України, а саме Луганського національного університету імені Тараса Шевченка, Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди, Київського університету імені Бориса Грінченка, Луганського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, Республіканського вищого навчального закладу „Кримський гуманітарний університет”, державного вищого навчального закладу „Донбаський державний педагогічний університет”.

Респондентам було запропоновано поставити позначку на перетині виду діяльності університетської кафедри та виду інформаційно-комунікаційної технології, яка використовується для реалізації цього виду діяльності. Серед складових діяльності кафедри були виділені такі: розподіл навчального навантаження; розробка плану кафедри на навчальний рік; розробка перспективного плану розвитку кафедри; підготовка до засідань кафедри; розсилка порядку денного співробітникам кафедри; доведення до відома викладачів рішень, прийнятих на засіданні кафедри; ведення списків співробітників та студентів кафедри; порівняльний аналіз планів діяльності університету в цілому та кафедри зокрема; проведення лекційних занять; проведення практичних, лабораторних та семінарських занять; організація самостійної роботи студентів; організація методичної і науково-дослідної роботи; облік успішності студентів; рейтинг викладачів; презентація інформації щодо успіхів студентів (досягнення в навчанні, науковій діяльності); презентація інформації щодо працевлаштування студентів; презентація інформації щодо успіхів випускників; ведення бази даних

успішності студентів; проведення контрольних робіт; презентація НМК з дисциплін кафедри. Крім перелічених видів діяльності кафедри, респондент мав змогу дописати інші види (функції кафедри).

Серед засобів інформаційно-комунікаційних технологій у питальнику було наведено: сайт міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, сайт університету, сайт кафедри, сайти науково-методичних конференцій, сайти викладачів, блоги викладачів, локальна мережа ВНЗ, засоби інформаційно-комунікаційних технологій, локальна мережа кафедри, освітні портали, віртуальні професійні співтовариства, база даних „Навчальні плани”, база даних „Професорсько-викладацький склад”, база даних „Студенти”, база даних „Випускники”, програми розрахунку навантаження (засобами MS Excel), програми розрахунку навантаження (засобами спеціально розроблених програм), дистанційні навчальні курси, автоматизовані навчальні системи, бази даних навчального призначення, мультимедійні освітні продукти, задачники, практикуми, програми імітаційного моделювання, сервіси Web 2.0 (сервіси для проведення вебінарів, віртуальні світи (vAcademia), професійні спільноти, Живий Журнал, Wiki), on-line курси (за участю декількох ВНЗ), електронні бібліотеки (книги, періодичні видання, словники), каталоги, пошукові системи, встановлення „deadline” для збору виконаних завдань студентів, електронний журнал обліку успішності, оперативне електронне листування, експертні навчальні системи, віртуальні виставки досягнень у галузі освіти, програмні засоби для контролю і вимірювання рівня знань. І так само, як і види діяльності (функції) кафедри, перелік засобів ІКТ респондент мав змогу доповнити.

Проаналізуємо окремо за складовими діяльності кафедри університету види засобів ІКТ, які використовуються для її реалізації (у відсотковому співвідношенні). Першим розглянемо такий вид діяльності кафедри університету, як розподіл навчального навантаження. У таблиці 1 наведено розподіл відповідей респондентів щодо питання використання ІКТ для розподілу навчального навантаження.

Отже, для розподілу навчального навантаження найбільш широко використовуються програми розрахунку навантаження засобами MS Excel (64% респондентів) та база даних „Навчальні плани” (47% респондентів). Окрім наведених у таблиці, інші засоби ІКТ, представлені у питальнику, не використовуються для розподілу навчального навантаження за результатами відповідей респондентів.

Таблиця 1

Розподіл відповідей респондентів щодо питання використання ІКТ для розподілу навчального навантаження (фрагмент)

Засоби інформаційно-комунікаційних технологій	% респондентів, які використовують для розподілу навчального навантаження засоби ІКТ
Сайт університету	11
Сайт кафедри	23
Локальна мережа ВНЗ	23
Локальна мережа кафедри	35
База даних „Навчальні плани”	47
База даних „Професорсько-викладацький склад”	23
Програми розрахунку навантаження (засобами MS Excel)	64
Програми розрахунку навантаження (засобами спеціально розроблених програм)	29
Інші	0

Наступний вид діяльності – це розробка плану кафедри на навчальний рік. У таблиці 2 наведено розподіл відповідей респондентів щодо питання використання ІКТ для розробки плану кафедри на навчальний рік.

Таблиця 2

Розподіл відповідей респондентів щодо питання використання ІКТ для розробки плану кафедри на навчальний рік (фрагмент)

Засоби інформаційно-комунікаційних технологій	% респондентів, які використовують для розробки плану кафедри на навчальний рік засоби ІКТ
1	2
Сайт міністерства освіти і науки, молоді та спорту України	35
Сайт університету	47
Сайт кафедри	30
Сайти науково-методичних конференцій	29
Локальна мережа внз	17
Локальна мережа кафедри	29
Освітні портали	5
База даних „Навчальні плани”	29
Програми розрахунку навантаження (засобами MS Excel)	23

Продовження таблиці 2

1	2
Програми розрахунку навантаження (засобами спеціально розроблених програм)	11
Сервіси Web 2.0 (сервіси для проведення вебінарів, віртуальні світи (vAcademia), професійні спільноти, Живий Журнал, Вікі, Wiki)	5
Електронні бібліотеки (книги, періодичні видання, словники)	11
Каталоги, пошукові системи	11
Віртуальні виставки досягнень у галузі освіти	11
Інші	0

З таблиці видно, що для розробки плану кафедри на навчальний рік майже 50% респондентів використовують сайт університету. Також використовують сайт міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (35% респондентів), сайт кафедри (30% респондентів), локальну мережу кафедри (29% респондентів), сайти науково-методичних конференцій (29% респондентів), база даних „Навчальні плани” (29% респондентів). Інші засоби ІКТ респондентами не використовуються або відсоток використання незначний.

Що стосується такого виду діяльності як розробка перспективного плану кафедри на навчальний рік, то як видно з таблиці 3 респонденти найчастіше використовують сайт міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (це відзначили 35% респондентів), сайт університету (47% респондентів) та сайти науково-методичних конференцій (35% респондентів).

Таблиця 3

Розподіл відповідей респондентів щодо питання використання ІКТ для розробки перспективного плану розвитку кафедри (фрагмент)

Засоби інформаційно-комунікаційних технологій	% респондентів, які використовують для розробки перспективного плану розвитку кафедри засоби ІКТ
1	2
Сайт МОН, молоді та спорту України	35
Сайт університету	47
Сайт кафедри	29
Сайти науково-методичних конференцій	35
Блоги викладачів	5
Локальна мережа ВНЗ	17
Локальна мережа кафедри	29

Продовження таблиці 3

1	2
Освітні портали	17
Віртуальні професійні співтовариства	5
База даних „Навчальні плани”	23
База даних „Професорсько-викладацький склад”	17
Оперативне електронне листування	5
Віртуальні виставки досягнень у галузі освіти	17
Інші	0

Наступний вид діяльності – це підготовка до засідань кафедри, розсилка порядку денного співробітникам кафедри. У таблиці 4 наведено види засобів ІКТ, які використовуються для її реалізації.

Таблиця 4

Розподіл відповідей респондентів щодо питання використання ІКТ для підготовки до засідань кафедри, розсилки порядку денного співробітникам кафедри (фрагмент)

Засоби інформаційно-комунікаційних технологій	% респондентів, які використовують для підготовки до засідань кафедри, розсилки порядку денного співробітникам кафедри засоби ІКТ
Сайт МОН, молоді та спорту України	17
Сайт університету	47
Сайт кафедри	29
Сайти науково-методичних конференцій	35
Блоги викладачів	5
Локальна мережа внз	17
Локальна мережа кафедри	35
Освітні портали	5
Віртуальні професійні співтовариства	5
Оперативне електронне листування	5
Віртуальні виставки досягнень у галузі освіти	17
Інші	0

Отже, для підготовки до засідань кафедри, розсилки порядку денного співробітникам кафедри найчастіше використовуються сайт університету (47% респондентів). Сайти науково-методичних конференцій та локальну мережу кафедри використовують 35% респондентів. Відсоток використання інших засобів ІКТ незначний.

Далі розглянемо вид діяльності – це доведення до відома викладачів рішень, прийнятих на засіданні кафедри. У таблиці 5 представлено види засобів ІКТ, які використовуються для її реалізації.

Таблиця 5

Розподіл відповідей респондентів щодо питання використання ІКТ для доведення до відома викладачів рішень, прийнятих на засіданні кафедри (фрагмент)

Засоби інформаційно-комунікаційних технологій	% респондентів, які використовують для доведення до відома викладачів рішень, прийнятих на засіданні кафедри засоби ІКТ
Сайт університету	17
Сайт кафедри	17
Сайти викладачів	35
Блоги викладачів	11
Локальна мережа внз	11
Локальна мережа кафедри	29
Інші	0

Таким чином, для доведення до відома викладачів рішень, прийнятих на засіданні кафедри найчастіше використовують сайти викладачів. Це відзначили 35% респондентів. Проте, на наш погляд, відсоток використання з цією метою сайту кафедри та локальної мережі кафедри є недостатнім.

Для здійснення такого виду діяльності, як ведення списків співробітників та студентів кафедри використовують базу даних „Професорсько-викладацький склад” (41% респондентів) та базу даних „Студенти” (47% респондентів). Розподіл відповідей респондентів щодо питання використання ІКТ для ведення списків співробітників та студентів кафедри наведено у таблиці 6.

Таблиця 6

Розподіл відповідей респондентів щодо питання використання ІКТ для ведення списків співробітників та студентів кафедри (фрагмент)

Засоби інформаційно-комунікаційних технологій	% респондентів, які використовують для ведення списків співробітників та студентів кафедри засоби ІКТ
Сайт університету	17
Сайт кафедри	29
Локальна мережа ВНЗ	5
Локальна мережа кафедри	17
База даних „Професорсько-викладацький склад”	41
База даних „Студенти”	47
Інші	0

Далі розглянемо вид діяльності – це порівняльний аналіз планів діяльності університету в цілому та кафедри зокрема. У таблиці 7

представлено види засобів ІКТ, які використовуються для її реалізації.

Таблиця 7

Розподіл відповідей респондентів щодо питання використання ІКТ для порівняльного аналізу планів діяльності університету в цілому та кафедри зокрема (фрагмент)

Засоби інформаційно-комунікаційних технологій	% респондентів, які використовують для порівняльного аналізу планів діяльності університету в цілому та кафедри зокрема засоби ІКТ
Сайт університету	52
Сайт кафедри	29
Локальна мережа внз	5
Локальна мережа кафедри	17
Інші	0

З таблиці бачимо, що для порівняльного аналізу планів діяльності університету в цілому та кафедри зокрема найчастіше використовують сайт університету (52% респондентів) та сайт кафедри (29% респондентів). Проте такі відсотки свідчать про недостатній рівень використання засобів ІКТ для реалізації цього виду діяльності.

Що стосується такого виду діяльності, як проведення лекційних занять, то для його реалізації найчастіше використовують. У таблиці 8 представлено види засобів ІКТ, які використовуються для його реалізації.

Таблиця 8

Розподіл відповідей респондентів щодо питання використання ІКТ для проведення лекційних занять (фрагмент)

Засоби інформаційно-комунікаційних технологій	% респондентів, які використовують для проведення лекційних занять засоби ІКТ
1	2
Сайт МОН, молоді та спорту України	35
Сайт університету	17
Сайт кафедри	17
Сайти науково-методичних конференцій	29
Сайти викладачів	35
Блоги викладачів	23
Локальна мережа внз	5
Локальна мережа кафедри	11
Освітні портали	41
Віртуальні професійні співтовариства	29
Дистанційні навчальні курси	41
Автоматизовані навчальні системи	5

Продовження таблиці 8

1	2
Бази даних навчального призначення	35
Мультимедійні освітні продукти	35
Сервіси Web 2.0 (сервіси для проведення вебінарів, віртуальні світи (vAcademia), професійні спільноти, Живий Журнал, Вікі, Wiki)	11
On-line курси (за участю декількох вnz)	5
Електронні бібліотеки (книги, періодичні видання, словники)	23
Каталоги, пошукові системи	17
Віртуальні виставки досягнень у галузі освіти	23
Інші	0

Отже, для проведення лекційних занять перелік засобів ІКТ, які використовуються, достатньо широкий, проте відсоток їх використання залишається недостатнім: сайт міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, сайти викладачів, освітні портали, дистанційні навчальні курси, бази даних навчального призначення, мультимедійні освітні продукти використовують приблизно 40% респондентів. Вважаємо недостатнім використання сервісів Web 2.0 (11% респондентів) для проведення лекційних занять через їх значні потенційні можливості.

Далі розглянемо вид діяльності кафедри – це проведення практичних, лабораторних та семінарських занять. У таблиці 9 представлено види засобів ІКТ, які використовуються для його реалізації.

Таблиця 9

Розподіл відповідей респондентів щодо питання використання ІКТ для проведення практичних, лабораторних та семінарських занять (фрагмент)

Засоби інформаційно-комунікаційних технологій	% респондентів, які використовують для проведення практичних, лабораторних та семінарських занять засоби ІКТ
1	2
Сайт МОН, молоді та спорту України	29
Сайт університету	23
Сайт кафедри	29
Сайти науково-методичних конференцій	17
Сайти викладачів	41

Продовження таблиці 9

1	2
Блоги викладачів	29
Локальна мережа ВНЗ	11
Локальна мережа кафедри	11
Освітні портали	29
Віртуальні професійні співтовариства	29
Дистанційні навчальні курси	41
Автоматизовані навчальні системи	5
Бази даних навчального призначення	29
Мультимедійні освітні продукти	35
Задачники, практикуми, програми імітаційного моделювання	29
Сервіси Web 2.0 (сервіси для проведення вебінарів, віртуальні світи (vAcademia), професійні спільноти, Живий Журнал, Вікі, Wiki)	29
Електронні бібліотеки (книги, періодичні видання, словники)	23
Каталоги, пошукові системи	23
Встановлення „deadline” для збору виконаних завдань студентів	5
Електронний журнал обліку успішності	17
Оперативне електронне листування	5
Віртуальні виставки досягнень у галузі освіти	23
Інші	0

Отже, бачимо, що для проведення практичних, лабораторних та семінарських занять викладачі найчастіше використовують сайти викладачів та дистанційні навчальні курси (41% респондентів). Відсоток використання інших засобів ІКТ незначний.

Для реалізації такого виду діяльності, як організація самостійної роботи студентів найчастіше використовують освітні портали (41% респондентів) та дистанційні навчальні курси (41% респондентів). У таблиці 10 представлено види засобів ІКТ, які використовуються для її реалізації.

Таблиця 10

Розподіл відповідей респондентів щодо питання використання ІКТ для організації самостійної роботи студентів (фрагмент)

Засоби інформаційно-комунікаційних технологій	% респондентів, які використовують засоби ІКТ для організації самостійної роботи студентів
Сайт міністерства освіти і науки, молоді та спорту України	23
Сайт університету	17
Сайт кафедри	23
Сайти науково-методичних конференцій	29
Сайти викладачів	29
Блоги викладачів	23
Локальна мережа внз	29
Локальна мережа кафедри	11
Освітні портали	41
Віртуальні професійні співтовариства	23
Дистанційні навчальні курси	41
Автоматизовані навчальні системи	5
Бази даних навчального призначення	29
Мультимедійні освітні продукти	35
Задачники, практикуми, програми імітаційного моделювання	29
Сервіси Web 2.0 (сервіси для проведення вебінарів, віртуальні світи (vAcademia), професійні спільноти, Живий Журнал, Вікі, Wiki)	17
Електронні бібліотеки (книги, періодичні видання, словники)	29
Каталоги, пошукові системи	23
Встановлення „deadline” для збору виконаних завдань студентів	5
Оперативне електронне листування	5
Віртуальні виставки досягнень у галузі освіти	23
Інші	0

Розглянемо наступний вид діяльності кафедри – це організація методичної і науково-дослідної роботи. У таблиці 11 представлено види засобів ІКТ, які використовуються для її реалізації (у відсотковому співвідношенні).

Таблиця 11

Розподіл відповідей респондентів щодо питання використання ІКТ для організації методичної і науково-дослідної роботи (фрагмент)

Засоби інформаційно-комунікаційних технологій	% респондентів, які використовують засоби ІКТ для організації методичної і науково-дослідної роботи
Сайт міністерства освіти і науки, молоді та спорту України	41
Сайт університету	29
Сайт кафедри	29
Сайти науково-методичних конференцій	47
Сайти викладачів	23
Блоги викладачів	23
Локальна мережа внз	23
Локальна мережа кафедри	17
Освітні портали	52
Віртуальні професійні співтовариства	47
Дистанційні навчальні курси	35
Автоматизовані навчальні системи	5
Бази даних навчального призначення	23
Сервіси Web 2.0 (сервіси для проведення вебінарів, віртуальні світи (vAcademia), професійні спільноти, Живий Журнал, Вікі, Wiki)	29
Електронні бібліотеки (книги, періодичні видання, словники)	35
Каталоги, пошукові системи	29
Інші	0

Таким чином, майже 50 відсотків респондентів використовують для реалізації цього виду діяльності сайт міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, сайти науково-методичних конференцій, освітні портали, віртуальні професійні співтовариства. Відсоток використання інших засобів ІКТ незначний.

Наступний вид діяльності кафедри, який ми розглянемо, – це облік успішності студентів. У таблиці 12 представлено види засобів ІКТ, які використовуються для її реалізації (у відсотковому співвідношенні).

Таблиця 12

Розподіл відповідей респондентів щодо питання використання ІКТ для обліку успішності студентів (фрагмент)

Засоби інформаційно-комунікаційних технологій	% респондентів, які використовують засоби ІКТ для обліку успішності студентів
Сайт міністерства освіти і науки, молоді та спорту України	5%
Сайт університету	23%
Сайт кафедри	17%
Сайти викладачів	11%
Блоги викладачів	5%
Локальна мережа внз	11%
Локальна мережа кафедри	11%
База даних „Студенти”	17%
Електронний журнал обліку успішності	17%
Програмні засоби для контролю і вимірювання рівня знань	29%
Інші	0%

Відсоток використання респондентами перелічених у таблиці 12 засобів ІКТ приблизно однаковий (10-20%) та є недостатнім, бо, зокрема, електронний журнал обліку успішності та база даних „Студенти” може вирішити проблему відсутності журналу групи на заняттях.

Для побудови та представлення рейтингу викладачів респонденти найчастіше використовують сайт університету (41%). У таблиці 13 показано інші види засобів ІКТ, які використовуються для представлення рейтингу.

Таблиця 13

Розподіл відповідей респондентів щодо питання використання ІКТ для створення та представлення рейтингу викладачів (фрагмент)

Засоби інформаційно-комунікаційних технологій	% респондентів, які використовують засоби ІКТ для створення рейтингу викладачів
Сайт університету	41
Сайт кафедри	29
Сайти викладачів	17
Блоги викладачів	5
Локальна мережа внз	17
Локальна мережа кафедри	17
База даних „Професорсько-викладацький склад”	35
Інші	0

Що стосується такого виду діяльності, як презентація інформації щодо успіхів студентів (досягнення в навчанні, науковій діяльності), то як видно з таблиці 14 найчастіше використовують сайт університету та сайт кафедри. Це відзначили 29% та 35% респондентів відповідно.

Таблиця 14

Розподіл відповідей респондентів щодо питання використання ІКТ для презентації інформації щодо успіхів студентів (досягнення в навчанні, науковій діяльності) (фрагмент)

Засоби інформаційно-комунікаційних технологій	% респондентів, які використовують засоби ІКТ для презентації інформації щодо успіхів студентів (досягнення в навчанні, науковій діяльності)
Сайт МОН, молоді та спорту України	5
Сайт університету	29
Сайт кафедри	35
Сайти викладачів	11
Локальна мережа внз	17
Локальна мережа кафедри	11
Освітні портали	17
Віртуальні професійні співтовариства	17
Інші	0

Наступний вид діяльності кафедри, який ми розглянемо, – це презентація інформації щодо працевлаштування студентів. У таблиці 15 представлено види засобів ІКТ, які використовуються для її реалізації (у відсотковому співвідношенні).

Таблиця 15

Розподіл відповідей респондентів щодо питання використання ІКТ для презентації інформації щодо працевлаштування студентів (фрагмент)

Засоби інформаційно-комунікаційних технологій	% респондентів, які використовують засоби ІКТ для презентації інформації щодо працевлаштування студентів
Сайт МОН, молоді та спорту України	5
Сайт університету	17
Сайт кафедри	35
Локальна мережа внз	17
Локальна мережа кафедри	17
Освітні портали	5
Віртуальні професійні співтовариства	17
База даних „Випускники”	23
Інші	0

Для презентації інформації щодо працевлаштування студентів

респонденти використовують сайт міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, сайт університету, сайт кафедри, локальну мережу ВНЗ, локальну мережу кафедри, освітні портали, віртуальні професійні співтовариства, базу даних „Випускники”. Проте, відсоток їх використання незначний, лише сайт кафедри використовують 35% респондентів.

Для презентації інформації щодо успіхів випускників респонденти найчастіше використовують сайт університету та сайт кафедри (35% респондентів). У таблиці 16 представлено інші види засобів ІКТ, які використовуються для реалізації цього виду діяльності.

Таблиця 16

Розподіл відповідей респондентів щодо питання використання ІКТ для презентації інформації щодо успіхів випускників (фрагмент)

Засоби інформаційно-комунікаційних технологій	% респондентів, які використовують засоби ІКТ для створення рейтингу викладачів
Сайт МОН, молоді та спорту України	11
Сайт університету	35
Сайт кафедри	35
Сайти викладачів	11
Локальна мережа внз	17
Локальна мережа кафедри	17
Освітні портали	5
Віртуальні професійні співтовариства	11
Інші	0

Що стосується такого виду діяльності, як здійснення контролю навчальних досягнень, то як видно з таблиці 17 лише 30% викладачів у своїй діяльності використовують програмні засоби для контролю і вимірювання рівня знань. Це, безумовно, недостатній показник в сучасних умовах реформування освіти. Розподіл інших відповідей респондентів щодо питання використання ІКТ для здійснення контролю навчальних досягнень представлений у таблиці 17.

Таблиця 17

Розподіл відповідей респондентів щодо питання використання ІКТ для здійснення контролю навчальних досягнень (фрагмент)

Засоби інформаційно-комунікаційних технологій	% респондентів, які використовують засоби ІКТ для здійснення контролю навчальних досягнень
1	2
Сайт МОН, молоді та спорту України	5
Сайт університету	11
Сайт кафедри	23

Продовження таблиці 17

1	2
Сайти викладачів	23
Блоги викладачів	11
Локальна мережа внз	5
Локальна мережа кафедри	17
Освітні портали	17
Віртуальні професійні співтовариства	11
Дистанційні навчальні курси	17
Електронний журнал обліку успішності	17
Програмні засоби для контролю і вимірювання рівня знань	29
Інші	0

Останній вид діяльності кафедри, який ми розглянемо, – це презентація НМК з дисциплін кафедри. У таблиці 18 представлено види засобів ІКТ, які використовуються для її реалізації (у відсотковому співвідношенні).

Таблиця 18

Розподіл відповідей респондентів щодо питання використання ІКТ для презентації НМК з дисциплін кафедри (фрагмент)

Засоби інформаційно-комунікаційних технологій	% респондентів, які використовують засоби ІКТ для презентації НМК з дисциплін кафедри
Сайт університету	23
Сайт кафедри	41
Сайти викладачів	11
Блоги викладачів	11
Локальна мережа внз	17
Локальна мережа кафедри	17
Освітні портали	17
Віртуальні професійні співтовариства	11
Сервіси Web 2.0	11
Інші	0

Отже, для презентації НМК з дисциплін кафедри викладачі у своїй діяльності найчастіше використовують сайт кафедри. Це зазначили 41% респондентів. Відсоток використання інших засобів ІКТ незначний.

У ході анкетування респонденти додали такий вид діяльності кафедри, як укладання робочих програм з дисциплін, для реалізації якого використовують сайт міністерства освіти і науки України, сайт кафедри, освітні портали, бази даних „Навчальні плани” тощо. За результатами опитування було виявлено, що засоби інформаційно-комунікаційних

технологій на кафедрах різних профілів та в рамках однієї кафедри використовуються нерівномірно. Так, деякі викладачі у своїй діяльності повністю замінили традиційні лекції на лекції з використанням засобів ІКТ (сервісів Web 2.0). У той же час на багатьох кафедрах засоби ІКТ використовуються недостатньо.

Таким чином, найбільш популярні засоби ІКТ серед викладачів та завідуючих кафедрами – це сайт університету, сайт кафедри, освітні портали, віртуальні професійні співтовариства, бази даних „Професорсько-викладацький склад” та „Студенти”, дистанційні навчальні курси, електронні бібліотеки. Проте, відсоток їх використання для реалізації функцій кафедри не перевищує 50%. А найбільш популярні види діяльності кафедри, для яких респонденти використовують засоби ІКТ – це проведення лекційних, практичних, лабораторних і семінарських занять та організація методичної і науково-дослідної роботи. Зокрема, лише для організації методичної і науково-дослідної роботи більше 50% респондентів використовують засоби ІКТ, а саме освітні портали. Отже, очевидно, що інформаційно-комунікаційні технології в діяльності університетських кафедр використовуються недостатньо. Перспективним напрямком подальшого дослідження є пошук шляхів удосконалення діяльності кафедри за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій.

Список використаної літератури

1. Иус Д. Б. Компьютерная поддержка инновационной педагогической деятельности кафедры: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08 / Иус Дмитрий Владимирович ; Краснодар, 2007. – 232 с., Библиогр.: с. 185-200 РГБ ОД, 61:07-13/2713 **2. Резник С. Д.** Управление кафедрой : учебник. 2-е изд., перераб. и доп. – М. : ИНФРА-М, 2004. – 635 с. **3. Опитування.** – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/wiki>. **4. Аналіз та оцінка діяльності ректорів.** – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://hrykov.luguniv.edu.ua/index.php/naukovi-roboti/>.

Смагіна О. О. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій в діяльності кафедри університету (аналіз результатів опитування викладачів та завідувачів кафедри)

У статті розглянуто складові діяльності кафедри університету та засоби інформаційно-комунікаційних технологій, які використовуються для їх реалізації. З метою аналізу ступеня застосування ІКТ в діяльності кафедри була розроблена анкета, запропонована викладачам з різних ВНЗ України. Сутність роботи з питальником полягала в тому, щоб поставити позначку на перетині виду діяльності кафедри та виду ІКТ, яка використовується для реалізації цього виду діяльності. За результатами опитування зроблено

висновок про недостатність використання ІКТ в діяльності кафедри університету.

Ключові слова: кафедра університету, опитування, складові діяльності університетської кафедри, засоби інформаційно-комунікаційних технологій.

Смагина О. А. Применение информационно-коммуникационных технологий в деятельности кафедры университета (анализ результатов опроса преподавателей и заведующих кафедрами)

В статье рассмотрены составляющие деятельности кафедры университета и средства информационно-коммуникационных технологий, которые используются для их реализации. С целью анализа степени применения ИКТ в деятельности кафедры была разработана анкета, которая была предложена преподавателям и заведующим кафедрами из разных ВУЗов Украины. В ходе анкетирования респонденты могли добавлять другие виды деятельности кафедры и другие средства ИКТ, которые они используют для их реализации. По результатам опроса сделан вывод о недостаточности использования ИКТ в деятельности кафедры университета.

Ключевые слова: кафедра университета, опрос, составные деятельности университетской кафедры, средства информационно-коммуникационных технологий.

Smagina O. Analysis of Results of Questioning of Teachers and Managers of Department in Relation to Application of Information Technologies in Activity of Department of University

The constituents of activity of department of university and facilities of information-communication technologies which are used for their realization are considered in the article. The questionnaire was developed With the purpose of analysis of degree of application of ICT in activity of department and was offered to the teachers and managers of departments from different universities of Ukraine. Respondents could add other types of activity of department and other facilities of ICT, which they use for their realization. As a result of questioning a conclusion about insufficiency of the use of ICT in activity of department of university is done.

Key words: department of university, questioning, component of activity of university department, facilities of information-communication technologies.

Стаття надійшла до редакції 09.04.2013.

Прийнято до друку 26.06.2013.

Рецензент – д. п. н., проф. Адаменко О. В.